

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І
АДМІНІСТРУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Руслан ПАПІРНИК

Вересня 2020 року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРАНСКОРДОННЕ ТА МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО**

спеціальність	<u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	<u>«Управління та адміністрування регіональних економічних систем»</u> (назва освітньої програми)
освітній ступінь	<u>бакалавр</u> (назва освітнього ступеня)
форма навчання	<u>денна</u> (денна, заочна, вечірня)
розробник	<u>Ольга ВАРЛАМОВА</u> (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Транскордонне та міжрегіональне співробітництво» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Управління та адміністрування регіональних економічних систем» підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Має статус варіативної компоненти циклу професійної підготовки. В межах дисципліни формується цілісний суспільно-економічний погляд на особливості та тенденції розвитку прикордонних територій, специфіку транскордонного співробітництва та визначення його роль у підвищенні конкурентоспроможності регіонів в умовах розширення сучасних євроінтеграційних процесів.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				VIII
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5		105
Аудиторні заняття, у т.ч:	30			30
лекції	14			14
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття	16			16
Самостійна робота, у т.ч:	75			75
підготовка до аудиторних занять	21			21

підготовка до контрольних заходів	12			12
виконання курсового проекту або роботи	-			-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	12			12
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у студентів цілісного суспільно-економічного погляду на особливості та тенденції розвитку прикордонних територій, специфіку транскордонного співробітництва та визначення його роль у підвищенні конкурентоспроможності регіонів в умовах розширення сучасних євроінтеграційних процесів.

Завдання дисципліни: вивчення системи понять транскордонного співробітництва, організації різних його форм співпраці, зокрема єврорегіонів, напрямів здійснення співпраці на прикордонних територіях, вітчизняного та закордонного досвіду реалізації інтеграційного потенціалу суміжних територій.

Пререквізити дисципліни. Для успішного опанування компетентностей необхідні теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін «Децентралізація та розвиток місцевого самоврядування», «Публічне адміністрування в країнах ЄС», «Управління та адміністрування регіональних економічних систем», «Основи регіональної економічної політики».

Постреквізити дисципліни. Знання з даної дисципліни необхідні для опанування дисциплін «Управління економічним розвитком регіонів», «Особливості політики децентралізації в Україні», «Міське самоврядування в країнах ЄС».

Компетентності.

Загальні компетенції

ЗК-9. Здатність до використання знань з регіоналізації економічного простору глобального, національного та субнаціонального рівнів під впливом глобалізаційних факторів та зворотного впливу трансформації регіональних утворень на інтернаціоналізацію економічного розвитку.

Спеціальні (фахові) компетенції

СК-10. Здатність застосовувати знання з теорії та основних методів регулювання регіональної економіки в практичній діяльності регіонального менеджменту.

СК-20. Здатність планувати, організовувати, моніторити та аналізувати спільну цільоспрямовану діяльність людей, їх груп та організацій, а також забезпечувати координацію і взаємодію між ними щодо сталого збалансованого розвитку регіональної економічної системи.

СК-21. Здатність застосовувати в практиці регіонального менеджменту методологічних і методичних основ регіонального управління, в тому числі для забезпечення сталого екологоузгодженого розвитку регіонів.

Заплановані результати навчання.

РН-37. Демонструвати розуміння принципів, інструментів та заходів щодо раціонального використання виробничого, природного, трудового й інноваційного потенціалів мезорівня економічного розвитку держави задля задоволення потреб суспільства на регіональному рівні управління та адміністрування.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, дослідницькі, стимулювання й мотивації, інструктивно-практичні.

Форми навчання: колективна, групова та індивідуальна; аудиторна, позааудиторна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Принципи, поняття та особливості транскордонного співробітництва Єврорегіони як основні форми реалізації ТКС					
Тема 1. Транскордонне співробітництво в системі інтеграційних процесів	10	2	2		6
Тема 2. Прикордонний та транскордонний простір	9	2	2		5
Тема 3. Міжнародне співробітництво регіонів	14	2	2		10
Тема 4. Єврорегіон як форма транскордонного співробітництва	12	2	4		6
Тема 5. Інституції забезпечення та підтримки розвитку транскордонної співпраці регіонів	10	2	2		6
Тема 6. Європейський досвід розвитку транскордонного співробітництва	10	2	2		6
Тема 7. Україна в системі транскордонного співробітництва	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	75	14	16		45
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	105	14	16		75

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занятя	Кількість годин
1	Транскордонне співробітництво в системі інтеграційних процесів	2
2	Прикордонний та транскордонний простір	2
3	Міжнародне співробітництво регіонів	2
4	Єврорегіон як форма транскордонного співробітництва	2
5	Інституції забезпечення та підтримки розвитку транскордонної співпраці регіонів	2
6	Європейський досвід розвитку транскордонного співробітництва	2
7	Україна в системі транскордонного співробітництва	2
	Усього годин	14

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занятя	Кількість годин
1	Транскордонне співробітництво в системі інтеграційних процесів	2
2	Прикордонний та транскордонний простір	2
3	Міжнародне співробітництво регіонів	2
4,5	Єврорегіон як форма транскордонного співробітництва	4
6	Інституції забезпечення та підтримки розвитку транскордонної співпраці регіонів	2
7	Європейський досвід розвитку транскордонного співробітництва	2

8	Україна в системі транскордонного співробітництва	2
	Усього годин	16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	21
2	Підготовка до контрольних заходів	12
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Єврорегіони за участю України Єврорегіони як форма транскордонного співробітництва в Україні. Вплив функціонування єврорегіонів на соціально-економічний розвиток території. Транскордонні проекти та їх значення в економіці, освіті та науці, культурі, туризмі та екології прикордонних територій. Програми фінансування транскордонних проектів від ЄС. Регіональні проекти транскордонного співробітництва. Дати оцінку та прогноз діяльності єврорегіонів на кордонах України, Єврорегіони за участю України, Єврорегіони як форма транскордонного співробітництва. Методичні підходи до оціни діяльності єврорегіонів Джерела статистичної інформації для прикордонних та транскордонних регіонів. Аналіз та оцінка рівня ТКС. Інтеграційний потенціал транскордонних утворень та механізм його реалізації. Шляхи активізації ТКС регіонів. Аналіз та оцінка рівня ТКС. Шляхи активізації ТКС регіонів. З'ясувати інтеграційний потенціал транскордонного регіону і механізм його реалізації, регіональну політику транскордонного регіону	12 6 6
4	Виконання курсового проекту або роботи	-
5.	Підготовка до екзамену	30
	Усього годин	75

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний та письмовий, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Принципи, поняття та особливості транскордонного співробітництва. Єврорегіони як основні форми реалізації ТКС

Оцінка знань студентів здійснюється за допомогою контрольної роботи в письмовій формі, що складається з двох рівноважних теоретичних питань і оцінюється з розрахунку 100 балів (по 50 балів за кожне теоретичне питання) наступним чином:

49-50 - студент демонструє повне опанування матеріалом, здатність до його аналізу та творчого осмислення, ознайомлення з додатковою літературою;

38-48 - студент в цілому розкрив теоретичне питання, однак при цьому допустив деякі неточності у розкритті окремих економічних категорій, які суттєво не впливають на загальне розуміння суті курсу;

27-37 - студент має уявлення та поняття щодо навчального об'єкту, пояснює його суттєві ознаки, здійснює смислове виділення та аналіз економічних процесів, але не повністю розкрив суть питання;

16-26 - студент має загальне уявлення про об'єкт, що вивчається, здатний відтворювати формулювання визначень, але відповіді бракує аналізу відтворюваного явища, порушена послідовність і логічність викладення матеріалу, надаються тільки окремі характеристики явищ та об'єктів, що розглядаються;

10-15 - студент має слабе уявлення щодо понять, які вивчаються, відсутні суттєві положення, які необхідно розглянути для відповіді на питання.

1-9 – студент має елементарне уявлення щодо понять, які вивчаються, виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо.

- з підсумкового контролю:

Екзамен складається в письмовій формі. Завдання кожного білета складається з двох рівноважних теоретичних питань і оцінюється з розрахунку 100 балів (50 балів за кожне теоретичне питання) наступним чином:

49-50 - студент демонструє повне опанування матеріалом, здатність до його аналізу та творчого осмислення, ознайомлення з додатковою літературою;

38-48 - студент в цілому розкрив теоретичне питання, однак при цьому допустив деякі неточності у розкритті окремих економічних категорій, які суттєво не впливають на загальне розуміння суті курсу;

27-37 - студент має уявлення та поняття щодо навчального об'єкту, пояснює його суттєві ознаки, здійснює смислове виділення та аналіз економічних процесів, але не повністю розкрив суть питання;

16-26 - студент має загальне уявлення про об'єкт, що вивчається, здатний відтворювати формулювання визначень, але відповіді бракує аналізу відтворюваного явища, порушена послідовність і логічність викладення матеріалу, надаються тільки окремі характеристики явищ та об'єктів, що розглядаються;

10-15 - студент має слабе уявлення щодо понять, які вивчаються, відсутні суттєві положення, які необхідно розглянути для відповіді на питання.

1-9 – студент має елементарне уявлення щодо понять, які вивчаються, виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична між оцінками за змістовим модулем 1 та екзаменаційною оцінкою.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Середовище в аудиторії є дружнім, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять. Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Можливим є одночасне опитування з декількох пропущених занять. Практичні заняття відпрацьовуються методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених практичних занять.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Закон України «Про транскордонне співробітництво» [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1861-15-21>
2. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: монографія / за ред. З.С. Варналія. – К.: НІСД, 2007. – 820 с.
3. Засадко В.В. Транскордонне співробітництво України: тенденції, проблеми та перспективи розвитку / В.В.Засадко// Науковий вісник Академії муніципального управління: збірник наукових праць. – Серія «Економіка». – 2009. – Вип.7.
4. Артьомов І.В. Транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України: [монографія] / І.В.Артьомов. – Ужгород: Ліра, 2009. – 520 с. – С.72-89.
5. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про транскордонне співробітництво» [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1833-17>
6. ВР ухвалила зміни до закону про транскордонне співробітництво: [Електронний ресурс] / РБК-Україна.– Режим доступу: http://www.rbc.ua/ukr/newsline/show/vr_priynala_izmeneniya_k_zakonu_o_transgranichnom_sotrudnichestve_21012010
7. Рекомендації міжнародної конференції «Стан законодавчого та нормативного забезпечення транскордонного співробітництва» [Електронний ресурс] / Інститут політичної освіти. – Режим доступу: http://www.ipo.org.ua/anons/2010/Rekomendaciji_7-8-0_2010.doc
8. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2011-2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1088-2010-%EF>
9. Гарагонич В.В. Джерельно-інформаційна база дослідження проблем транскордонного співробітництва та участі в ньому України / В.В. Гарагонич // Історичний архів. Наукові студії: збірник наукових праць. – Миколаїв: Вид-во МДУ ім. Петра Могили, 2009. – Вип. 3. – 158 с.

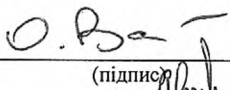
10. Носа Н. Транскордонне співробітництво у Закарпатті: виклики та можливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smbusiness.uzhgorod.ua/filelib/sou/p32.pdf>

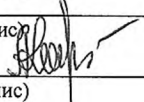
Допоміжна

1. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або владою (ETS No106) – Мадрид, 21 травня 1980р. European Outline Convention on trans-frontier cooperation between territorial communities or authorities from Madrid, 21.05.1980.
2. Регіональна політика і транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України. – Ужгород: Ліра, 2007.
3. Артёмов І.В. Транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України. – Ужгород: Ліра, 2009.
4. Транскордонне співробітництво як альтернатива новій «залізній завісі» та конфліктам. Ужгород: Карпати, 2007.
5. Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини. – Київ: Знання, 2008.
6. Устич С.І. Кордон, війна та мир у долі сучасного світу. Тріада життя чи колапсу? С.І.Устич.— Ужгород: Карпати, 2010.
7. Кіш Є. Б. Використання механізмів єврорегіонального співробітництва у форматі Вишеградського об'єднання / Є. Б. Кіш, В. І. Ковач // Єврорегіональне співробітництво України та його інтеграційний потенціал: Збірник наукових праць за матеріалами круглого столу експертів (м. Ужгород, 20 квітня 2012 р.) / Відп. ред. І. В. Артёмов. – Ужгород: ЗакДУ, 2012. – 364 с.
8. Конкурентоспроможність територій: Практ. посібник / А. Ткачук, В. Толкованов, С. Марковський та інші. – К.: Легальний статус, 2011. – 252 с.
9. Варналій З. С. Проблеми та пріоритети консолідації регіонів України / З. С. Варналій // Україна: стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки - 2006: Монографія / За ред. О. С. Власюка. – К.: НІСД, 2006. – 576 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Сервер Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
3. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/
4. Українське право: www.ukr.pravo.com/

Розробник _____ _____ (Ольга ВАРЛАМОВА)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ _____ (Олена КАХОВИЧ)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки та публічне управління і адміністрування
Протокол від 31 серпня 2020 року № 1